

Prof. dr hab. Konrad Maria Paweł Rudnicki
2 lipca 1926 (Warszawa) – 12 listopada 2013 (Kraków)

Bogdan Wszolek

Wydział Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej UJ w Krakowie

Dnia 12 listopada 2013 roku zmarł ks. prof. dr hab. Konrad Maria Paweł Rudnicki. Wybitny intelektualista i człowiek głębokiej wiary, który łączył po mistrzowsku wysiłki prowadzące do pogłębiania wiedzy o Wszechświecie oraz rozwoju etycznego. Z zapałem i entuzjazmem pomagał ludziom stawać się coraz lepszymi i coraz bardziej świątliwymi.

„Nic nie wzrusza nieba bardziej, jak śmierć astronoma...”

Te słowa wypowiedziane przez „ucznia” nad trumną „mistrza” oddają nastrój towarzyszący odejściu Konrada Rudnickiego, genialnego człowieka o ogromnej wiedzy i przeogromnej życzliwości.

Zaduma nad Wszechświatem, zwłaszcza jego ewolucją i ustawiczną dążnością do harmonii, zawsze pomagała człowiekowi w poszukiwaniu odpowiedzi na pytanie: jak żyć? Wiele wskazuje na to, że dobre życie polega z jednej strony na wysiłku dla pogłębienia wiedzy o otaczającym świecie, z drugiej, na pracy prowadzącej do rozwoju etycznego. Ludzie, którzy podejmują oba wysiłki jednocześnie należą do rzadkości, ale to oni mają największe szanse na szlachetne spełnienie się dla dobra ogółu. Konrad Rudnicki był wspaniałym przykładem osobowości urzeczywistniającej zrównoważony rozwój w obu tych istotnych obszarach. Ilustrował prawdę, że gwarantem prawdziwego postępu jest człowiek coraz lepszy i człowiek coraz bardziej świątliwy.

Konrad Rudnicki wychował się w rodzinie o poglądach lewicowych. Podczas wojny zgłosił się, jeszcze jako nieletni, do partyzantki. Walczył z Niemcami w oddziałach Gwardii Ludowej. Schwytyany podczas jednej z bitew został skazany przez niemiecki sąd polowy na karę śmierci i tylko cudownym zbiegiem okoliczności uniknął egzekucji. W czasie okupacji w jego domu rodzinnym przechowywano Żydów. W Jerozolimie rośnie jego drzewo „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata”.

Po wojnie podjął studia na Uniwersytecie Warszawskim i w 1949 roku ukończył je zdobywając tytuł magistra astronomii. Był studentem Wilhelminy Iwanowskiej. Największy wpływ na jego rozwój astronomiczny mieli Włodzimierz Zonn (w Warszawie) oraz Fritz Zwicky (w California Institute of Technology w Pasadenie). Jako młody astronom przeszedł duchową transformację od ateizmu do wiary w Boga i stał się gorliwym chrześcijaninem. Zdobył odpowiednie wykształcenie teologiczne w Mariawickim Seminarium Duchownym

w Płocku i został wyświęcony na księdza Staropolskiego Kościoła Mariawitów. Pełnił liczne funkcje duszpasterskie.

Konrad Rudnicki był astronomem, teologiem oraz metodologiem i historykiem nauki. Pracował na Uniwersytecie Warszawskim, California Institute of Technology w Pasadenie, Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie oraz Wyższej Szkole Środowiska w Bydgoszczy. Prowadził badania w Mathematisch-Physikalisches Institut w Dornach, a także Rice University w Houston. Jest autorem lub współautorem ponad 130 publikacji w językach kongresowych, w tym wydanego w Rosji i Stanach Zjednoczonych podręcznika astronomii gwiazdowej i około 400 podręczników, książek, broszur i artykułów w języku polskim. Do jego osiągnięć w dziedzinie astronomii należy opublikowanie w roku 1972 najgłębszego, w owym czasie, przeglądu galaktyk w tzw. Polu Jagiellońskim. Jest odkrywcą komety nazwanej jego nazwiskiem.

Był członkiem wielu towarzystw naukowych, m.in. Międzynarodowej Unii Astronomicznej i Powszechnego Towarzystwa Antropozoficznego. Został wybrany członkiem Wolnej Europejskiej Akademii Nauk. Otrzymał wiele odznaczeń wojennych i cywilnych, między innymi honorowe obywatelstwo państwa Izrael.

Wykreował nowe dziedziny badań, wprowadzając je do światowej nauki, które są kontynuowane przez liczne grono jego uczniów. Zostawił podręcznik astronomii, tłumaczony na kilka języków, z którego korzystają wykładowcy i studenci na wielu uczelniach świata.

W Obserwatorium Astronomicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie pracował przez większość swego aktywnego życia, zainicjował badania galaktyk i ośrodka międzygalaktycznego. Tematyka ta podniosła prestiż Obserwatorium i dała mu wysoką międzynarodową pozycję. Dwie ostatnie książki Konrada Rudnickiego: *Zasady kosmologiczne* (2002) oraz *Człowiek i Środowisko* (2008), mają wartość ponadczasową.

Konrad Rudnicki był równocześnie wielkiego formatu naukowcem i wspaniałym popularyzatorem astronomii. Swoje dzieła i artykuły w równej mierze adresował do uczonych jak i studentów, uczniów i miłośników astronomii. W obszarze jego działań edukacyjnych warto wymienić: budowę w okresie młodzieńczym (podczas II wojny) amatorskiego obserwatorium astronomicznego w Dobrej Wodzie pod Sulejówkiem, redakcję Uranii, działalność w ramach Polskiego Towarzystwa Miłośników Astronomii, autorstwo wielu wydań podręcznika astronomii dla klas maturalnych, autorstwo niezliczonych artykułów popularyzujących astronomię na łamach czasopism popularnonaukowych, udział w jury olimpiad i konkursów astronomicznych dla młodzieży.

Ten wybitny uczoney i wspaniały wychowawca młodzieży był dla współpracowników mentorem, mistrzem, doradcą i przyjacielem.